

**WARMIŃSKO-MAZURSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
Z SIEDZIBĄ W OLSZTYNIE**

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

WIELKOŚĆ EKONOMICZNA GOSPODARSTWA – SO

WSKAŹNIK OCENY GOSPODARSTW W RAMACH DZIAŁAŃ PROW 2014-2020

Jakub Geisler

Olsztyn 2016 r.

**Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie**

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn, tel. 89 535 76 84, 89 526 44 39

e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

WMODR Oddział w Olecku

ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko, tel. 87 520 30 31, fax. 87 520 22 17

e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

Dyrektor WMODR

mgr inż. Damian Godziński

Zastępca Dyrektora WMODR

mgr Małgorzata Micińska -Wąsik

Zastępca Dyrektora WMODR

mgr inż. Zdzisław Kamiński

Druk: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel./fax. 89 535 76 84, 526 44 39;
e-mail: redakcja@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Nakład: 200 egz.

STANDARDOWA PRODUKCJA (ang. Standard Output – SO)

W klasyfikacji gospodarstw rolnych według standardów UE od 2010 r. stosowany jest parametr ekonomiczny – Standardowa Produkcja (ang. Standard Output – SO). **Parametr ten w nowym PROW 2014-2020 używany jest zamiast wskaźnika ESU, który funkcjonował w poprzednim PROW 2007-2013.**

Każde państwo członkowskie jest zobowiązane, na mocy rozporządzenia Komisji nr 1242/2008 z 8 grudnia 2008 r., do opracowania zestawu regionalnych współczynników SO dla działalności rolniczych według listy działalności Badania Struktury Gospodarstw Rolnych (BSGR) (ang. Farm Structure Surveys - FSS). Wytyczne Komisji Europejskiej precyzyjnie definiują metodykę obliczania współczynników Standardowej Produkcji.

Sposób obliczania Standardowej Produkcji dla działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej

Standardowa Produkcja	=	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Wartość produkcji</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; border-right: 1px solid black; width: 20px;">+</td> <td style="padding: 2px 5px;">produkty główne (np. ziarno pszenicy)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; border-right: 1px solid black;">+</td> <td style="padding: 2px 5px;">produkty uboczne (np. słoma)</td> </tr> </table>	Wartość produkcji		+	produkty główne (np. ziarno pszenicy)	+	produkty uboczne (np. słoma)
Wartość produkcji								
+	produkty główne (np. ziarno pszenicy)							
+	produkty uboczne (np. słoma)							

Sposób obliczania Standardowej Produkcji dla działalności rolniczej w zakresie produkcji zwierzęcej

Standardowa Produkcja	=	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Wartość produkcji</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; border-right: 1px solid black; width: 20px;">+</td> <td style="padding: 2px 5px;">produkty główne (np. mleko)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; border-right: 1px solid black;">+</td> <td style="padding: 2px 5px;">produkty uboczne (np. mięso)</td> </tr> </table>	Wartość produkcji		+	produkty główne (np. mleko)	+	produkty uboczne (np. mięso)	-	koszt wymiany stada*
Wartość produkcji										
+	produkty główne (np. mleko)									
+	produkty uboczne (np. mięso)									

W klasyfikacji gospodarstw rolnych według standardów UE od 2010r. stosowany jest parametr ekonomiczny – Standardowa Produkcja (ang. Standard Output – SO).

Produkcja standardowa (SO) jest miernikiem potencjalnych możliwości wytwórczych. Innymi słowy określa możliwą wartość produkcji, którą rolnik może osiągnąć w danym regionie przy określonych zasobach produkcyjnych gospodarstwa.

Wielkość ekonomiczna gospodarstw rolnych określana jest **sumą** Standardowych Produkcji uzyskanych ze wszystkich działalności rolniczych występujących w danym gospodarstwie rolnym i wyrażana jest bezpośrednio w euro.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa zależy od:

- struktury i skali produkcji w danej jednostce (powierzchni poszczególnych upraw oraz pogłowia zwierząt),
- położenia gospodarstwa w jednym z regionów FADN.

Ustalona na podstawie SO wielkość ekonomiczna oznacza możliwą wartość produkcji, którą rolnik jest w stanie osiągnąć dysponując posiadanym potencjałem i prowadząc działalność w danym regionie.

Należy pamiętać, że wielkość ekonomiczna gospodarstwa nie uwzględnia wartości dopłat ani podatków. Również przychody z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym nie są brane pod uwagę przy ustalaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa.

Wielkość ekonomiczną gospodarstwa rolnego można obliczyć posługując się kalkulatorem zamieszczonym na stronie internetowej: kalkulator-so.pl.

Kalkulator ten może być wyłącznie pomocniczo wykorzystany przez wnioskodawców, którzy wstępnie chcą określić wielkość ekonomiczną gospodarstwa na potrzeby poniższych (tabela) poddziałań PROW 2014-2020 :

Tabela 1. Wybrane działania z PROW 2014-2020 wraz z limitami SO

Poddziałanie	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa (SO)
Modernizacja gospodarstw rolnych	10 – 200 tys. euro
Premia dla młodych rolników	13 – 150 tys. euro
Restrukturyzacja małych gospodarstw	poniżej 10 tys. euro
Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	poniżej 15 tys. euro

Aby ubiegać się o pomoc z wybranych działań należy spełniać m.in. warunek SO, w innym przypadku wnioski nie będą brane pod uwagę.

Z wykorzystaniem „Kalkulatora SO” można w szybki i prosty sposób oszacować wielkość ekonomiczną każdego gospodarstwa rolnego (w euro). Wielkość ekonomiczna obliczana jest na podstawie współczynników Standardowej Produkcji „2010”, które zostały opracowane zgodnie z rozporządzeniem unijnym obowiązującym państwa członkowskie. K

Kalkulator jest efektem prac przeprowadzonych w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Trzeba jednak pamiętać że otrzymany wynik może mieć jedynie charakter analityczny i poglądowy.

Do kalkulacji SO można wykorzystać wiele rodzajów źródeł danych, przy czym należy pamiętać, że nie wszystkie z nich są dostępne w każdym z państw członkowskich. Podręcznik typologiczny wymienia kilka głównych baz danych (poczynając od tych o najwyższym priorytecie):

- Badania Struktury Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Structure Surveys - Eurostat),
- Ceny zwierząt i produktów zwierzęcych (Agricultural Prices - Eurostat i DG-AGRI),
- Produkcja roślinna i zwierzęca (Crop and animal production – Eurostat),
- Administracyjne bazy danych (krajowe i regionalne), np. Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (IACS), System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt,
- Instytucje naukowe i doradcze (publiczne i prywatne), np. doradcy rolniczy . organizacje producenckie.
- Rachunkowość rolna FADN,
- Rachunki Ekonomiczne dla Rolnictwa (Economic Accounts for Agriculture).

Źródła danych należy dobierać ostrożnie mając na uwadze ich spójność szczególnie w przypadku, gdy wykorzystywanych jest kilka różnych baz danych. Niezbędnym źródłem danych, niekiedy wręcz najważniejszym, jest wiedza ekspercka.

Tabela 2. Wybrane wskaźniki standardowej produkcji roślinnej i zwierzęcej

Nazwa	Wartość [euro/ha lub za euro/sztukę]
Klaczce	605,51
Ogiery, wałachy	605,51
Żrebaki w wieku 2 lata lub więcej	605,51
Żrebaki w wieku 1-2 lata	605,51
Żrebaki poniżej roku	605,51
Byczki, jałówki ubojne poniżej 1 roku	353,35
Byczki, jałówki poniżej roku do dalszej hodowli	342,00
Byczki w wieku 1-2 lat	467,61
Jałówki 1-2 lat	155,37
Samce bydła wiek 2 lata lub więcej	332,71
Jałówki hodowlane 2 lata i więcej	312,23
Jałówki opasowe 2 lata i więcej	270,75
Krowy mleczne	1409,75
Krowy mamki	288,56
Prosięta do 20kg	86,95
Lochy 50kg i więcej	544,6
Tuczniki 50 kg i więcej	348,39
Warchlaki 20-50kg	141,32
Bobik na ziarno	697,17
Bobik na zielonkę	536,47
kukurydza zwyczajna na ziarno	889,5
kukurydza zwyczajna na zielonkę	979,55
jęczmień jary na ziarno	513,85
jęczmień jary na zielonkę	450,31
jęczmień ozimy na ziarno	655,81
jęczmień ozimy na zielonkę	450,31
łubin żółty na ziarno	724,8
łubin żółty na zielonkę	536,47
mieszanka strączkowo-zbożowa na ziarno	343,08
mieszanka strączkowo-zbożowa na zielonkę	500,63
owies siewny na ziarno	397,37
owies siewny na zielonkę	450,31

*Wybrane współczynniki pochodzą z załącznika nr 1, znajdującego się na stronie ARiMR – www.arimr.gov.pl: pod nazwą „Wartości współczynników SO 2010 dla działalności występujących w biznesplanie”.

**Przykłady obliczenia wielkości ekonomicznej (SO) gospodarstw rolnych
na podstawie obowiązujących współczynników.**

Rodzaj uprawy/ Grupa zwierząt	Jednostka miary	Wartość współczynnika (euro)	Liczba jednostek miary	Wielkość ekonomiczna (euro)
Przykład 1. Gospodarstwo rolne o powierzchni 10 ha; produkcja roślinna.				
pszenica na ziarno	ha	654,92	3	1 964,76
kukurydza na ziarno	ha	889,50	2	1 778,64
rzepak na ziarno	ha	941,33	5	4 706,65
Kwalifikuje się do poddziałań: „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”			Wielkość SO ogółem	8 450,05
Przykład 2. Gospodarstwo rolne o powierzchni 25 ha. Produkcja mieszana.				
krowy mleczne	szt.	1409,75	15	21 146,25
jałówki	szt.	155,37	4	621,48
mieszanka strączkowo-zbożowa	ha	500,63	8	4 005,04
trawy na zielonkę	ha	500,63	15	7 509,45
kukurydza na ziarno	ha	889,50	3	2 668,50
Kwalifikuje się do poddziałań: „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premie dla młodych rolników”			Wielkość SO ogółem	35 950,72
Przykład 3. Gospodarstwo rolne o powierzchni 58 ha. Produkcja roślinna.				
rzepak	ha	941,33	25	23533,25
łubin	ha	724,80	10	7248
pszenżyto	ha	581,49	15	8722,35
owies na ziarno	ha	397,37	8	3178,96
Kwalifikuje się do poddziałań: „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premie dla młodych rolników”			Wielkość SO ogółem	42 682,56
Przykład 4. Gospodarstwo rolne o powierzchni 72 ha. Produkcja mieszana.				
tuczniaki	szt.	348,39	80	27 871,20
Warchlaki	szt.	141,32	40	5 652,80
bobik na ziarno	ha	697,17	5	3 465,85
pszenica na ziarno	ha	654,92	10	6 549,20
kukurydza na ziarno	ha	889,5	35	3 1132,5
pszenżyto na ziarno	ha	581,49	20	11 629,80
Kwalifikuje się do poddziałań: „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premie dla młodych rolników”			Wielkość SO ogółem	86 321,35
Przykład 5. Gospodarstwo rolne o powierzchni 330 ha. Produkcja roślinna.				
rzepak	ha	941,33	150	141199,50
łubin	ha	724,80	50	36240,00
pszenżyto	ha	581,49	80	46519,2
bobik na ziarno	ha	697,17	50	34858,50
Gospodarstwo nie kwalifikuje się (>200 tys. Euro)			Wielkość SO ogółem	258 817,2

Materiał opracowany na podstawie:

www.arimr.gov.pl, www.fadn.pl, www.kalkulator-so.pl, www.ksow.pl

POWIATOWE ZESPOŁY DORADZTWA ROLNICZEGO

PZDR w Bartoszycach, ul. Hubalczyków 2, (89) 7622205, pzdr.bartoszyce@w-modr.pl

PZDR w Braniewie, ul. Kościuszki 118, (55) 2432846, pzdr.braniewo@w-modr.pl

PZDR w Działdowie, Lidzbark, ul. Jeleńska 6 lok. 13/2, (23) 6961975, pzdr.dzialdowo@w-modr.pl

PZDR w Elblągu, ul. Grunwaldzka 2, (55) 2353236, pzdr.elblag@w-modr.pl

PZDR w Ełku, ul. Suwalska 84, (87) 6216967, pzdr.elk@w-modr.pl

PZDR w Giżycku, ul. Przemysłowa 2, (87) 4285199, pzdr.gizycko@w-modr.pl

PZDR w Gołdapi, ul. Wolności 20, (87) 6151957, pzdr.goldap@w-modr.pl

PZDR w Iławie, ul. Lubawska 3, (89) 6493773, pzdr.ilawa@w-modr.pl

PZDR w Kętrzynie, ul. Powstańców Warszawy 1, (89) 7513093, pzdr.ketrzyn@w-modr.pl

PZDR w Lidzbarku Warmińskim, ul. Krasickiego 1/48, (89) 7672310, pzdr.lidzbark@w-modr.pl

PZDR w Mrągowie, ul. Kormoranów 1, (89) 7412451, pzdr.mragowo@w-modr.pl

PZDR w Nowym Mieście Lub., ul. Jagiellońska 24d, (56) 474 21 88, pzdr.nowe.miasto@w-modr.pl

PZDR w Nidzicy, ul. Słowackiego 17, (89) 6252650, pzdr.nidzica@w-modr.pl

PZDR w Olecku, ul. Kolejowa 31, (87) 5203031, pzdr.olecko@w-modr.pl

PZDR w Olsztynie, Biskupiec, ul. Niepodległości 4A, (89) 7152259, pzdr.olsztyn@w-modr.pl

PZDR w Ostródzie, ul. Składowa 2, (89) 6462424, pzdr.ostroda@w-modr.pl

PZDR w Pisz, ul. Wojska Polskiego 33, (87) 4232033, pzdr.pisz@w-modr.pl

PZDR w Szczytnie, ul. Kościuszki 1/6, (89) 6243059, pzdr.szczytno@w-modr.pl

PZDR w Węgorzewie, ul. Kraszewskiego 40, (87) 4271221, pzdr.wegorzewo@w-modr.pl

